

z pozůstalostních nemovitostí přednostního zástavního práva na majetkových předmětech pokud se týče na nemovitostech, jichž se daň a uvedený poplatek týká (rozh. č. 11701 Sb. n. s.), ale to neznámá, že všechny dotčené poplatky váznou ne d í l n ě na celém pozůstalostním jmění. Z ustanovení § 72 poplat. zák., podle něhož poplatky z převodu majetku a zejména též poplatky z dědictví a odkazů váznou na věci, která jest předmětem převodu, vychází najevo, že jednotlivé nemovitosti jsou zavázány za poplatky z převodu jmění pro úmrtí vyměřené jen částečným poplatkem, který na ně připadá (rozh. č. 4864 Sb. n. s.), takže o solidárním ručení všech zůstavitelových nemovitostí za převodní poplatky z celého nemovitého jmění a tedy z několika nemovitostí vyměřené nemůže býti řeči. Pokud však je v přihlášeném nedoplatku obsažena i dědická daň vyměřená z č i s t é hodnoty nápadu, přísluší této části nedoplatku zákonné právo zástavní an vydražené nemovitosti jen potud, pokud uvedená nemovitost nebyla v den úmrtí dlužníkovou podle § 57 popl. zák. po odečtení břemen na ni váznoucích předložena a tedy sama byla čistou pozůstalostní hodnotou, neboť při vyčerpání ceny nemovitosti břemeny na ni váznoucími nelze mluvit o její čisté ceně, která je předmětem dědické daně, a důsledně ani o zástavním právu vyhrazeném pro dotčenou daň (rozh. č. 3703 Sb. n. s.). Ježto ani přihláška berního úřadu v R. ze dne 27. května a 15. září 1936, ani platební rozkaz p. v. v. 1683/1932 neobsahuje potřebných údajů a dokladů (§ 210 ex. ř.), aby se mohlo posoudit, která část přihlášených poplatků požívá přednostního zástavního práva na vydražené nemovitosti, jež je předmětem převodu, nepochybily nižší soudy, nepřikázaly-li na ně nic ve výsadním pořadí, přiznavše je toliko v mezích knihovního pořadí.

Čís. 16216.

Přiznává-li Československý stát vykonatelnost cizozemským nále-zům, jsou tuzemské soudy vázány rozsudky cizozemského soudu, ať jde o rozsudek vyhovující žalobě, či o rozsudek žalobu zamítající.

Vliv zamítajícího rozsudku, vydaného o žalobě postupníka proti postoupenému dlužníku, na spor postupníka proti postoupiteli z důvodu správy podle § 1397 obč. zák.

(Rozh. ze dne 18. června 1937, Rv II 918/35.)

Žalobce přednesl, že byl až do 15. dubna 1932 veřejným společníkem firmy K. a P. v Š. Toho dne z firmy vystoupil a firma se změnila na firmu K. a spol. Při vystoupení ze společnosti byl určen žalobci jeho podíl částkou 310.000 Kč. Na srážku na uvedenou částku převzal žalobce podle dohody, uvedeného dne sjednané, některé pohledávky firmy K. a P. resp. K. a spol. u vídeňských dlužníků v úhrnné výši 24.000 Kč, za jejichž pravost se žalovaná firma K. a spol. zaručila. Mezi uvedenými pohledávkami byla žalobci postoupena pohledávka za Marií L. ve Vídni

ve výši 5.609 Kč 66 h. Tu částku žalobce zažaloval proti Marii L. u okresního soudu v H., žalované firmě spor oznámil a ta vstoupila do sporu jako vedlejší intervenientka. Rozsudkem ze dne 24. února 1934 C 1243/33 byla však žaloba pravoplatně zamítnuta a žalobce byl odsouzen nahraditi odpůrkyni na útratách 296.62 S. Podle platebního rozkazu okresního soudu v Š. ze dne 22. listopadu 1933 musel žalobce zaplatiti na kolcích 96 Kč a na portě 7 Kč. Na vlastních útratách svému zástupci musel zaplatiti 525.34 S. Jízdou do Vídně vzešly žalobci útraty 258 Kč a kromě toho zaplatil žalobce na kolcích ve Vídni 21.50 S. Ježto tedy pohledávka proti Marii L. není pravá, jest žalovaná firma povinna zaplatiti žalobci ve smyslu dohody z 15. dubna 1932. Již za jednání řečeného dne zastával žalobce proti druhému společníku Bohumíru K. stanovisko, že Marie L. není nic dlužna, poněvadž jí bylo zboží dáno toliko do komise. Bohumil K. trval však na tom, že jde o otevřenou pohledávku. Tím se žalobce spokojil, ve sporu však bylo zjištěno, že stanovisko žalované firmy jest nesprávné. Žalované firmě to bylo známo, jak plyne z dopisů Marie L. ze dne 6. ledna 1932 a 24. února 1932. Žalobce nepřevzal zboží uložené ve Vídni, nýbrž právě a tedy existentní pohledávky firmy K. a P. Tvrzení žalované firmy, že pohledávka je správná a že není jen splatná, bylo okresním soudem v H. uznáno za mylné. Domáhá se proto žalobou na žalované zaplacení jednak pohledávky 5.609 Kč 66 h, jednak náhrady útrat se zažalováním postoupené pohledávky spojených, celkem 12.146 Kč 04 h, omezených na 9.878 Kč 07 h s přísl. Žalovaná proti žalobě namítá, že téměř veškeré vídeňské obchody sjednával žalobce sám, a byl tedy jak o pravosti, tak o bonitě jednotlivých pohledávek přesně informován, nehledě na to, že tehdejší účetní firmy K. a P. v Š. dával alespoň dvakráte do roka žalobci podrobný výkaz všech dlužníků v Rakousku, když měl žalobce cestu do Rakouska, aby dlužníky osobně upomínal. Při bilanci k 31. prosinci 1932 byly rakouské pohledávky předloženy Bohumírem K. žalobci k prozkoumání a podle žalobcova příkazu bylo konečné saldo dotčených pohledávek v knihách upraveno tak, že do bilance přišly jen řádné pohledávky, a právě ty žalobcem upravené pohledávky byly při rozvázání společenské smlouvy žalobci postoupeny, a proto mohla žalovaná firma, předpokládajíc vážnost a správnost jednání žalobcova, potvrditi správnost pohledávek, o něž jde. Věděl-li žalobce, že některé pohledávky nejsou správné a neupozornil-li na to, uvedl žalovanou firmu při sestavování bilance k 31. prosinci 1931 v omyl, aby jeho podíl byl vyšší, než měl býti ve skutečnosti. Byla-li žaloba podaná žalobcem u okresního soudu v H. zamítnuta, stalo se tak jeho vlastní vinou, protože vedl proces svévolně. Marie L. kupovala totiž od žalobce od roku 1927 zboží, při čemž jí všechno zboží bylo řádně fakturováno a ona v saldokontě byla položkami za jednotlivé účty zatěžována. Poněvadž poměr mezi žalobcem a dlužnicí Marií L. byl dobrý, povolil jí žalobce platební podmínku, že účty jsou splatné po prodeji zboží. Žalobce odevzdal do společnosti dne 1. dubna 1933 svoji pohledávku proti dlužnici ve výši 6.433 Kč 97 h, což bylo Marii L. písemně oznámeno, a ona proti tomu nic nenamítala. Později odebrala zboží za dalších 25.473 Kč 50 h a pra-

videlně a dobře platila. Občas žádala za výpis z účtu, aby věděla, kolik má doplácti, a odpovídá-li její sklad dluhům. Když společníci navštívili veletrh ve Vídni, převzala Marie L. od nich zboží, o němž myslila, že je ve Vídni prodá, kdežto ostatní zboží z veletrhu bylo vzato zpět. Sám žalobce zaslal dne 16. listopadu 1931 Marii L. účet na 3.490 Kč 30 h. Z té částky zbylo dne 15. dubna 1932 neprodáno zboží pouze za 774 Kč 49 h. Marie L. žádala pak od firmy K. a P. výpis z účtu, který jí byl zaslán za dobu od 1. ledna 1931 do 10. dubna 1932. Marie L. veškeré položky reklamovala a účet zaplatila, takže saldo odevzdané žalobci dne 15. dubna 1932 činilo správně 5.609 Kč 66 h. Dne 18. a 22. dubna 1932 byla Marie L. v Š., prošla s Bohumírem K. celé vyúčtování, při čemž byl konečný dluh zjištěn částkou právě uvedenou, a dlužnice výslovně uznala a vzala také před žalobcem na vědomí, že má částku tu zaplatiti žalobci. Při tom se nezmínila ani ona, ani žalobce ani slovem, že jde o zboží komisionářské. Teprve po delší době, když žalobce ze společnosti vystoupil, dopsala Marie L. žalované firmě, že nebude nic platiti, poněvadž vzala k sobě zboží jen z ochoty, ačkoliv clo a daň z něho zaplatila. Z toho jde najevo, že mezi ní a žalobcem došlo k nějakému jednání, aby žalovaná firma utrpěla újmu. Za procesu, který žalobce proti Marii L. vedl, postavil se žalobce úplně na její stranu, potvrdil sám a také jeho manželka Marie P. námitky Marie L., takže žaloba musela býti zamítnuta. Byla tedy žaloba svévolná a útraty, které vznikly, zavinil si žalobce sám. Opak žalobcova tvrzení, že nešlo o zboží komisionářské, vysvětává také z dopisu jeho ze dne 19. listopadu 1931, napsaného Marii L., v němž píše, že zaslanych šest ubrousků se nefakturuje, nýbrž že se jí dávají jen do komise. Mimo to jest postoupená pohledávka po právu, poněvadž nebylo ani popíráno, ani vyvráceno, že Marie L. neměla zboží na skladě ve výši postoupeného účtu. Otázka, je-li účet splatný čili nic, není rozhodující. N i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d uznal co do částky 5.609 Kč 66 h s 6% úroky od 15. dubna 1932 podle žaloby, co do částky 4.268 Kč 41 h s 6% úroky od 1. září 1934 napadený rozsudek zrušil a uložil prvé stolici, aby o věci v rozsahu zrušení dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y :

Nálezům cizozemských soudů je sice přiznati účinnost v tuzemsku jen tehda, je-li možná vykonatelnost rozhodnutí cizozemských soudů, jako jest tomu v příčině nálezů soudů Spolkového státu rakouského podle vládn. nař. č. 145/1919 Sb. z. a n. (č. 145/1925 a 12/1936 Sb. z. a n.). Tomu nelze ovšem rozuměti tak, že by vázanost na obsah cizozemského nálezu tu byla jen tehda, kdyby šlo o pravoplatné rozhodnutí vyhovující žalobě. Přiznává-li již československý stát vykonatelnost cizozemským nálezům, platí řečená zásada před tuzemskými soudy, projevující se nejzřetelněji v námitce rozepře rozsouzené, tedy i v příčině rozhodnutí zamítavého. Pro rozlišení, jako to činí odvolací soud, není právního pod-

kladu (Neumann: Komentář k § 411 c. ř. s., Ehrenzweig sv. I, § 145 II.). Proto jen to, že cizozemský soud, t. j. okresní soud v H. (Rakousko), zamítl dovolatelovu žalobu na postoupenou dlužnici, neopravňovalo k tomu, aby nižší soudy dotčeného rozsudku a řízení, jež k němu vedlo, vůbec nedbaly. Rozsudek onoho soudu jest tu klásten na roveň rozsudkům soudů tuzemských a jde jen o to, jaký hmotněprávní význam má pro žalovanou postupitelku dotčený rozsudek v nynějším sporu. O otázku rozepře rozsouzené v právním slova smyslu tu totiž nemůže jíti již proto, že není v nynějším sporu totožnost stran. Jest však uvážiti, že se žalovaná zúčastnila sporu před okresním soudem v H. po boku žalobcově (nynějšího dovolatele) jako vedlejší intervenientka, přednesla a mohla také přednésti a uplatniti vše, čím mohla podepřít žalobce (§ 19 c. ř. s.), který od žaloby neustoupil. Že by, vypovídaje v onom sporu jako strana, mluvil nepravdu a vědomě proti svému lepšímu přesvědčení tak, aby žaloba byla zamítnuta, žalovaná v řízení před prvním soudem nepřednesla a ani to obsahově nevyplývá z jejího přednesu za sporu učiněného. Podlehl-li přes to žalobce v onom sporu, v němž otázka pravosti postoupené pohledávky byla probírána za účasti žalované, a to proto, že soudce nevzal za prokázáno, že postoupená pohledávka byla pravá, nebude se již moci žalobce domáhati oné pohledávky ani před tuzemskými soudy na postoupené dlužnici, která by byla proti nové žalobě chráněna námitkou rozepře rozsouzené. Nerozhoduje, že okresní soud v H. zamítl žalobu pro tentokráte, dokud totiž postoupená dlužnice zboží dané jí do komise neprodá, neboť žalobci nebyla postoupena pohledávka budoucí, jež teprve má vzniknouti, nýbrž podle ujednání stran pohledávka již existentní. Dovolateli nezbyvá proto, než aby se obrátil proti žalované postupitelce podle § 1397 obč. zák., ježto ručení za pravost postoupené pohledávky nebylo vyloučeno. Z procesního postavení žalované postupitelky jako vedlejší intervenientky po boku dovolatelově ve sporu, vedeném jím proti postoupené dlužnici, však plyne, že žalovaná musí trpěti také důsledky stavu, jaký byl vytvořen rozsudkem okresního soudu v H. potud, že jest již vázána věcně na jeho obsah. Není tudíž oprávněna, aby v rozporu s oním rozsudkem namítala v žalobě podané proti ní podle § 1397 obč. zák., že postoupila dovolateli pohledávku pravou, a nemohou proto ani soudy k této námitce řešiti otázku tu znovu samostatně bez zřetele na rozsudek okresního soudu v H. a dojíti při tom k jinému zjištění. Učinily-li tak, jest výtká právní mylnosti odůvodněna. Poněvadž o výši postoupené pohledávky a žádaných úrocích nebylo ani mezi stranami sporu, neboť žalovaná nevznesla v té příčině námitek, bylo lze rozhodnouti ihned v této části ve věci samé. Co do částky 4.268 Kč 41 h s příslušenstvím, kterou rovněž žalobce požaduje na žalované postupitelce, nebyla mu přiznána proto, že prý vedl spor proti postoupené dlužnici, ač věděl, jak prý sám přiznal, že zboží nebylo prodáno, nýbrž dáno do komise. To sice žalobce jako strana slyšen prohlásil, odůvodnil však, proč přesto žalobu podal, tím, že důvěřoval ujištění K-ovu, že pohledávka jest správná, že zboží bylo pevně prodáno. Zastávala-li žalovaná již tehdy ono stanovisko, nezbylo žalobci nic jiného, než vyřešiti právní poměr

vzniklý postoupením pohledávky sporem, a neobstojí proto důvod, z něhož odvolací soud odepřel žalobci nárok na náhradu uvedené částky. Poněvadž nižší soudy vycházejíce z jiného právního názoru, neprobraly vůbec otázku, v jaké výši požadovaná náhrada žalobci přísluší, přiklonivše se k právnímu stanovisku zastávanému žalovanou, která nárok ten žalobci vůbec upřela, není věc zralá k rozhodnutí, a bylo proto v té části uložiti prvému soudu nové jednání a rozhodnutí (§ 496 č. 2, 3, § 510 c. ř. s.).

